

NYHETSREV FOR FISK OG HAV

Hei igjen!

Her kommer påske-utgaven av vårt nyhetsbrev for fisk og havsaker – som omhandler hva som skjer innen de sjøbaserte næringene i EU og Europa. Det er sikkert ikke noen overraskelse at bærekraft og miljø fortsatt dominerer helhetsbildet, men nå begynner Europas fiskerinæring virkelig å fyre på pluggene over alle de miljøkravene som har kommet, og som fortsetter å strømme på.

Videre, så kan du lese at EU nylig har vært vert for et arrangement som skal forme framtidens fiskerier, og at Norge gjør det meget bra i EUs nye partnerskap for bærekraftig blå økonomi. I tillegg har FNs miljøforsamling, på initiativ fra EU, vedtatt en resolusjon for å styrke tiltak for havet, og i WTO har en forsøkt å reformere den globale handelsregelboken, men ikke funnet løsninger for fiskerisubsidier. Ellers, så er algenæringen på stadig stigende kurs, mens EU investerer i utviklingen av framtidens fiskebåter.

Du kan også lese om en ny avtale om bekjempelse av utslipp fra skip, bunntålingsalliansens innspill til forvaltning av verneområder, om reduksjon av bifangst og om oppdaterte tiltak i Nordøst-Atlanteren, om reaksjonene på Norges utvinning av havbunnsmineraler, samt en ny rapport om miljømessige kvotetildelinger. Til sist finner du en oversikt over arrangementer og kommende høringer.

Med det ønsker jeg deg en god påske, og god lesing!
Vennlig hilsen

Nils Kristian Sørheim Nilsen
Direktør / Dr.polit

I NYHETSREVET

NORSKE AKTØRER GJØR DET
MEGET BRA I EUS NYE
PARTNERSKAP FOR
BÆREKRAFTIG BLÅ ØKONOMI

EU-PROSJEKT SKAL
REDUSERE BIFANGST AV
BESKYTTETE OG TRUEDE
ARTER I ATLANTERHAVET

EUROPAPARLAMENTET
BEKYMRET OVER NORGES
BESLUTNING OM Å UTVINNE
HAVBUNNSMINERALER I ARKTIS

NORDØST-ATLANTEREN:
KAMERAER I HAVNER FOR Å
HÅNDHEVE LANDINGSPLIKT

Ny rapport: EUs Green Deal svekker fiskeflåtens konkurransevne

Som nevnt i tidligere nyhetsbrev, har EUs Green Deal generelt, og Naturrestaureringsloven (resultat av Fit for 55) spesielt, skapt forbannelse i både fiskerinæringen og landbrukssektoren i EU. Rapporten "Policy Options for Strengthening the Competitiveness of the EU Fisheries and Aquaculture Sector" kan nok bidra til å fyre opp stemningen ytterligere innen de sjøbaserte næringene. Den konkluderer nemlig med at Green Deal svekker fiskeflåtens konkurransevne.

Rapporten presenterer nøkkelfunn og politiske anbefalinger for å møte de utfordringene og mulighetene som EUs fiskeri- og akvakulturindustri står overfor. I sammendraget sies det at EU – som verdens største marked for fiskeri- og akvakulturprodukter (FAP) – står overfor en kritisk situasjon fordi bekymringene vokser over sektorens svekkede konkurransevne og økende avhengighet av import.

Et av bekymringsområdene er EUs Green Deal, som anses å være restriktiv og negativt påvirker konkurransevnen til medlemslandenes fiskeflåter – sett opp mot deres globale konkurrenter. Et annet bekymringsområde, er arealkonfliktene forårsaket av pågangen for å få ta tak i havområder til offshorevind utbygginger. Forskere bak rapporten oppfordrer Europakommisjonen til å prioritere forhandlinger om tilgang til britiske farvann etter 2026 for å redusere økonomiske tap.

Du kan lese rapporten, med sammendrag, bakgrunn, påvirkende faktorer, politiske anbefalinger og case-studie-anbefalinger [her](#).

EU var vertskap for et arrangement som skal forme framtidens fiskerisektor

Den 19. mars var Generaldirektoratet for maritime saker og fiskeri (DG MARE) vertskap for et [arrangement](#) som skal se på de "utviklende profilene til dagens fiskere og ta for seg deres rolle i den langsiktige bærekraften og lønnsomheten i sektoren, samt deres trivsel for fiskesamfunn". Siden arrangementet pågår mens dette nyhetsbrevet skrives, må vi komme tilbake til resultatene og konklusjonene fra begivenheten.

Arrangementet anses som viktig for å forstå det fremtidige landskapet i fiskeindustrien og med henhold til å forme en politikk som samsvarer med fiskernes behov og ambisjoner.

Etter hovedarrangementet skal utvalgte interessenter med strategisk innsikt i fiskerisektoren engasjere seg i tre workshoper, som skal utforske drivere, utfordringer og potensielle scenarier som kan forme fremtiden for fiskeindustrien. Dette initiativet er en del av den pågående "Fremtidens fiskere"-studien, som har som mål å forutse fiskerifagets vei videre. Denne studien er en del av «Pakten for fiskeri og hav», som ble igangsatt i februar 2023 – og skal undersøke fiskernes rolle i samfunnet frem til 2050, med tanke på faktorer som teknologiske fremskritt, miljøhensyn og samfunnsforventninger.

Les mer om arrangementet [her](#).

Norske aktører gjør det meget bra i EUs nye partnerskap for bærekraftig blå økonomi

Partnerskapet har som mål å styrke omstillingen til en klimanøytral, bærekraftig, produktiv og konkurransedyktig blå økonomi, og 16 av 19 prosjekter har norske forsknings- og innovasjonsaktører som partnere. Åtte av prosjektene ledes av norske virksomheter, og totalt får de norske deltakerne over 60 millioner kroner.

Arealplanlegging, digitalisering og utnyttelse av biologiske ressurser er noen av temaene de norske deltakerne skal jobbe med. Prosjektene ble presentert på partnerskapets første symposium. Der deltok representanter fra Europakommisjonen, europeiske land, bedrifter, forskningsinstitutter og sivilsamfunn.

Partnerskapets andre utlysning – der Norge bidrar med 3 millioner Euro - har frist for skissesøknader 10. April 2024.

[Last ned informasjon om prosjektene](#)

[Les mer om den nye utlysningen](#)

FN vedtok resolusjon for å styrke tiltak for havet

Den 1. mars 2024, vedtok FNs miljøforsamling, etter forslag fra EUs medlemsland og Costa Rica, en resolusjon om “Økt innsats for å takle klimaendringer, tap av marint biologisk mangfold og forurensning til havs”.

Denne resolusjonen understreker behovet for samordnede tiltak for å håndtere de utfordringene klimaendringer, tap av marint biologisk mangfold og forurensning som påvirker havene våre.

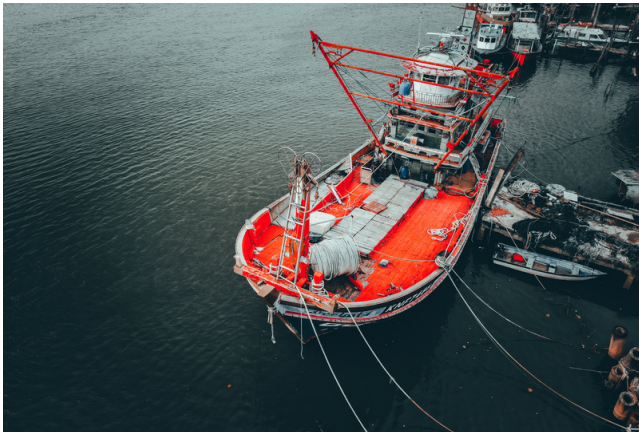
Hovedpunktene i resolusjonen er:

- På grunn av få fremskritt de siste årene, oppfordrer den UNEA (United Nations Environmental Assembly)-partene til å vedta og implementere viktige multilaterale instrumenter for beskyttelse og bevaring av hav- og kystmiljøer og for å redusere klimagassutslipp fra skip.
- I tillegg tar den til orde for aktiv deltakelse i utviklingen av et juridisk bindende instrument for å bekjempe plastforurensning. Resolusjonen støtter også en tettere involvering av regionale havkonvensjoners rolle i marine miljøspørsmål.

Ved å legge fram og forhandle om resolusjonen gjentok EU og medlemsstatene sin beslutning om å ta en ledende rolle i å beskytte, bevare, gjenopprette og utnytte verdenshavene på en bærekraftig måte.

Les mer om saken på Europakommisjonens [hjemmesider](#).

Den globale handelsregelboken reformeres, men ingen løsning for fiskerisubsidier

I slutten av februar ble det 13. ministermøtet i Verdens Handelsorganisasjon (MC13) avholdt i Abu Dhabi. En reform av den globale handelsregelboken var hovedtema i møtet. EU har imidlertid de siste månedene engasjert seg sterk i arbeidet med å revitalisere WTO - inkludert en omfattende avtale om globale fiskerisubsidier, landbruksreform og fremgang med henhold til tvisteløsningsordningen. Til tross for stor vilje blant et stort flertall av WTO-medlemmene var det ikke mulig å finne kompromisser i disse spørsmålene.

EU var generelt lite fornøyd med at en håndfull WTO-medlemmer blokkerte en omfattende avtale om globale fiskerisubsidier.

Gode nyheter for den europeiske algeindustrien: Mer enn 20 arter kan nå selges som mat eller kosttilskudd i EU

I en nyhetsmelding den 26. februar kunne Europakommisjonen meddele at mer enn 20 algearter er lagt til i [EUs nye matstatuskatalog](#). Dette er gledelig nytt for Europas stadig voksende algeindustri.

Ikke bare fjerner disse tilleggene en flaskehals i utviklingen av sektoren, men sparer også bransjen for betydelig med tid og penger – ikke minst når det gjelder markedsføringstillatelser for algeprodukter. Bare dette medfører en estimert kostnadsbesparelse på minst € 10 millioner for algeindustrien i EU. Den oppdaterte katalogen inneholder nå mer enn 60 oppføringer, som dekker flere arter av mikroalger og tangavledede produkter (som ekstrakter eller oljer).

Disse algeartene kan nå selges uten at produsentene må innhente forhåndsgodkjenning. Det er også en tro på at dette vil fremme innovasjon og mer mangfold i mat- og kosttilskuddsmarkedet.

På bordet lå en avtale, som skulle oppfylle mandatet satt av FNs bærekraftsmål om å forby skadelige fiskerisubsidier over hele verden. EU ønsket å utvide reglene til også å gjelde forbud mot subsidier som bidrar til overkapasitet og overfiske.

Under MC13 kom WTO-medlemmene til enighet om å gjenopprette et fullt fungerende tvisteløsningssystem innen utgangen av 2024. EU mener dette er avgjørende for WTOs legitimitet og for å stoppe uthulingen av handelsreglene. Dette er også viktig for å gi forutsigbarhet for bedrifters investeringer og eksport. På et punkt kom man imidlertid ikke i mål: En løsning på et reformert klagesystem.

Ellers, så gjorde MC13 viktige fremskritt når det gjaldt miljømessig bærekraft - blant annet arbeidet med å håndtere plastforurensning, utfasing av fossile brenslere og fremme sirkulær økonomi.

Mer om saken finner du [her](#).

EU er for øvrig en av de største importørene av tangprodukter globalt, og etterspørselen forventes å nå € 9 milliarder i 2030, spesielt innen mat, kosmetikk, legemidler og energiproduksjon.

Du finner mer om katalogen og forordninger [her](#)

EU investerer 2,2 millioner euro for å utvikle fremtidens fiskefartøy

Den 20. februar kom Europakommisjonen med en utlysning som skal bidra til å utvikle et demonstrasjonsfartøy som er utstyrt med alternative fremdriftsteknologier og innovative energiløsninger. Pilotprosjektet har som mål å forbedre energiytelsen til dagens fiskefartøy betydelig, redusere klimagassutslippene og styrke sektorens økonomiske bærekraft.

Prosjektet skal demonstrere gjennomførbarheten av de valgte teknologiene og vise resultatene til interessenter, inkludert fiskere, investorer, kystsamfunn og unge mennesker. Denne teknologiske utviklingen skal styrke fiskerisektoren med:

- Økt drivstoffuavhengighet: redusert avhengighet av fossile brensler, noe som gjør sektoren mer motstandsdyktig mot prissvingninger og sikrer langsiktig stabilitet.
- Forbedret økonomisk robusthet: lavere drivstoffkostnader vil føre til økt økonomisk levedyktighet for fiskebedrifter i fremtiden.
- Miljøgevinst: Reduserte utslipp vil bidra betydelig til et renere hav og sunnere fiskebestander.

Europaparlamentet bekymret over Norges beslutning om å utvinne havbunnsmineraler i Arktis

Så til en sak som er dekket i norsk presse, men der det i liten grad har fremkommet hva EU egentlig har reagert på: Den 7. februar kom Europaparlamentet med en resolusjon mot Norges beslutning om å tillate kommersiell mineralutvinning på deler av den arktiske havbunnen. Det var altså ikke en ramsalt kritikk, slik det ble fremstilt i norsk presse.

I resolusjonen ønsker Europaparlamentets medlemmer i første omgang et internasjonalt moratorium på havbunnsgruvedrift til miljøeffektene er tydeligere. De påpeker også at Norge har forpliktet seg til å forvalte fiskebestandene og beskytte arktiske farvann mot negative effekter av menneskelig aktivitet. De krever at ikke-EU-land respekterer føre-var-prinsippet og viser til at satsingsområdet ligger på norsk kontinentalsokkel og berører flere lands fiskeriinteresser. Området, fra Jan Mayen til Svalbard, omfatter Svalbards fiskevernsoner, hvor 22 EU-land og 23 land utenfor EU kan fiske.

Resolusjonen sier også at Stortinget fortsatt må ta en endelig avstemning om utvinningsaktiviteter, og trekker frem at det norske miljødirektorat mener det ikke er nok kunnskap til å gå videre med en slik mineralutvinning.

Med denne utlysningen følger Europakommisjonen opp sin forpliktelse som fremgår av meldingen om energiovergangen til EUs fiskeri- og akvakultursektor fra februar 2023.

Utlysningen er åpen til 11. juni 2024 og prosjektet/prosjektene vil bli valgt innen utgangen av tredje kvartal 2024. All informasjon om utlysningen er tilgjengelig på denne nettsiden.

Utlysningen vil bli administrert av European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency. Les mer her.

Syv EU-land har allerede gitt sin støtte til et moratorium eller et totalforbud mot gruvedrift på havbunnen, mens mange andre har støttet et identisk tiltak innenfor rammen av IUCNs World Conservation Congress, i september 2021.

Til slutt ble det påpekt at store internasjonale selskaper - som Volvo, BMW, Volkswagen, Samsung og Phillips - har forpliktet seg til ikke å kjøpe eller finansiere mineraler fra havbunnen.

Enighet om avtale for bekjempelse av forurensning fra skip

Den 16. februar ble det oppnådd enighet mellom Europaparlamentet og Rådet for den Europeiske Union, om endring av direktiv 2005/35/EF om forurensning fra skip og om innføring av straff for forurensningslovbrudd. Lovgiverne ble enige om å tilpasse direktivet til Den Internasjonale Konvensjonen om hindring av forurensning fra skip (Marpol), og å utvide direktivets virkeområde til å omfatte flere typer forurensning, som kloakk og søppel.

De nye reglene skal gi mer åpenheten ved å gjøre informasjon tilgjengelig på nettet om forurensningslovbruddene i europeiske havområder og hvilke sanksjoner som ilegges.

EU-kommisjonen må endre måten den beskytter sårbare marine økosystemer, krever bunntålingsalliansen

European Bottom Fishing Alliance (EBFA), som representerer over 20 000 fiskere og 7000 europeiske fartøy, deltok den 7. mars i Renew Europe-arrangementet "Protecting Vulnerable Marine Ecosystems in the EU: How to improve EU policy-making?". EBFA krevde der at Europakommisjonen må finne bedre måter å beskytte sårbare marine økosystemer (VME). EBFA påpekte bl.a at:

- Forskere har påpekt problemer med dataintegrasjon, proporsjonalitet, ulik behandling av flåtene og mangel på sosioøkonomisk analyse
- De ba også om en suspensjon av mangelfulle dyphavsregler og en ny tilnærming for å beskytte sårbare områder i samarbeid med sektorer.

Tatt i betraktning det voksende antall stengte og begrensede fiskeområder i europeiske farvann, så man under arrangementet på lovgivningsprosessen og vitenskapen som støtter disse beslutningene – der en bl.a påviste vitenskapelige og prosedyremessige feil som skaper alvorlige vanskeligheter for fartøyene som er berørt av de nyetablerte VME-er.

I tillegg vil informasjon om hvordan kystmyndighetene verifiserte et potensielt utslipp etter et varsel fra satellittovervåking være tilgjengelig på nettet.

Endringen klargjør bruken av administrative sanksjoner for å gjøre dem mer effektive. Eksempelvis vil størrelsen på det ulovlige utslippet, dens innvirkning på miljøet eller den ansvarlige enhetens økonomiske kapasitet bli vurdert når medlemsstatene ilegges sanksjoner. Det vil også innføres bedre verktøy og plattformer for utveksling av informasjon og erfaringer for medlemsstatenes myndigheter. For eksempel vil satellittovervåking for forurensning fra skip (CleanSeaNet - EMSAs overvåkings- og informasjonsdelingsdatabase) bli forbedret og få bedre oppløsning.

Når denne prosessen er fullført, vil de nye reglene bli publisert i Den Europeiske Unions Tidende og tre i kraft 20 dager senere. Medlemslandene vil ha 30 måneder på seg til å innarbeide direktivet i nasjonal lovgivning.

Dette initiativet har sin bakgrunn i EUs Green Deal, Smart and Sustainable Mobility Strategy og Zero Pollution Action Plan.

Du finner mer om saken på Kommisjonens hjemmesider.

Siden 2006 har det internasjonale samfunnet tatt store initiativer for å beskytte VME-er. EU har også vist sin forpliktelse til bevaring og har iverksatt strenge fiskeriforvaltningsverktøy, men ifølge EBFA har noen av tiltakene som er foreslått av Europakommisjonen gått for langt.

Du kan lese mer om hva en sier fra forskerhold og EBAF i Fishing Daily.

EU-prosjekt skal redusere bifangst av beskyttede og truede arter i Atlanterhavet

EU satte i slutten av februar i gang et prosjekt som skal øke forståelsen av hvordan bifangst fra fiskeriene påvirker beskyttede og truede arter (PETS) i Atlanterhavet – i tillegg til å utvikle metoder for bedre å overvåke og redusere disse påvirkningene.

Prosjektet Marine Beacon (Monitoring and elimination of bycatch of endangered and conserved species in the NE and high seas atlantic region) er finansiert av EUs Horisont Europa-program, og skal synliggjøre kunnskapshull med henhold til hvordan bifangst påvirker PETS. Det skal i tillegg samarbeide med fiskeri-, politik- og bevaringsinteressenter for å utvikle og teste innovative verktøy og teknikker for bedre overvåking av viktige arter og redusere risikoen for bifangst, for å sikre sunnere hav og mer bærekraftige fiskerier.

Bifangst og utilsiktet fangst har over lengre tid blitt anerkjent som en stor trussel mot marine arter globalt, spesielt sjøpattedyr, sjøfugl, skilpadder og følsomme fiskearter, samt økosystemene som er avhengige av disse skapningene. Likevel har overvåkingen av disse artene og deres interaksjoner med fiske ofte vært ineffektiv.

21 forsknings-, teknologi- og fiskeripartnere fra ni land deltar i Marine Beacon, og du kan lese mer om blant annet målene for prosjektet i [Fishing Daily](#).

Grønt lys for oppdaterte tiltak i Nordøst-Atlanteren

Så til en sak vi har omtalt i tidligere nyhetsbrev, men som i midten av februar fikk grønt lys fra Rådets og Europaparlamentets forhandlere – som igjen betyr at foreslåtte tiltak vil bli innført i området til Den nordøstatlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC).

Den nye forordningen vil inneholde nye regler om forvaltning, bevaring og kontroll av NEAFC-området, sammen med kontrolltiltak for visse pelagiske arter i Nordøst-Atlanteren - som allerede er avtalt under kyststatenes konsultasjoner. Teksten tar sikte på å samle alle NEAFC-tiltak som i dag omfattes av ulike forskrifter i én forskrift. Forordningen skal bidra til ytterligere å bedre bærekraften for fisket i NEAFC-området, samt bedre samarbeidet mellom de aktørene som fisker i der.

De viktigste oppdateringene er:

- Endringer for å forbedre kontrollen med omlastingsoperasjoner til sjøs, samt regler om avfall fra fartøy og opphenting av tapt utstyr.
- 22 arter blir lagt til listen over arter som det er forbudt å kaste som bifangst, inkludert torsk, sole og rødspette.
- For å beskytte sårbare marine økosystemer, som blant annet dyphavskoraller, forlenger forskriften forbudet mot bunnfiske i enkelte områder ut 2027.
- I tillegg omfatter forordningen gjennomføring av kontrolltiltak knyttet til fiske på fire pelagiske arter: makrell, hestemakrell, kolmule og sild. Disse tiltakene er vedtatt av EU, Færøyene, Grønland, Island, Norge og Storbritannia i kyststatskonsultasjoner. Et av disse tiltakene er bruk av kamera- og sensorteknologi for overvåking ved landings- og prosesseringsanlegg, dersom en landing overstiger 10 tonn og dersom anlegget mottar mer enn 3 000 tonn av disse pelagiske artene per år.

Du kan lese hele kompromissteksten [her](#).

Når vi snakket om kvotemeldingen...

Mens den store debatten om kvotemeldingen pågår i Norge, kan vi tipse om rapporten: **"Tildeling av fiskekvoter med tanke på miljømessige, sosiale og økonomiske kriterier. Eksempler fra EUs medlemsland».**

Arrangementer

23. – 25. april - Seafood Expo, Barcelona

14. og 15. mai - EU Arctic Forum and Indigenous Peoples' Dialogue, Brussel

30. og 31. mai - European Maritime Day, Svendborg, Danmark

4. - 6. juni - CLLD Networking Seminar: FLAGS bringing Europe Closer to Citizens, Irland

Høringer

Kommende høringer:

- Fish & seafood products - review of marketing standards (europa.eu)
- Deep-sea fishing – list of vulnerable ecosystems (amendment) (europa.eu)
- Managing fisheries – updated rules (technical measures) (europa.eu)
- Fishing authorisation for deep-sea stocks in the north-east Atlantic (europa.eu)
- Deep-sea fishing – list of vulnerable indicator species (europa.eu)
- Fisheries conservation measures in the North Sea – update (europa.eu)

Følg oss også i sosiale medier og våre nettsider for oppdateringer!

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

Vil du ikke motta vårt nyhetsbrev? Send en epost til nils@northnorway.org